

PROGRAMÖVERSIKT FÖR GRUNDUTBILDNING TILL FÖRSKOLLÄRARE

Innehållsförteckning:

1. Allmän beskrivning.....	2
2. Heltidsutbildningens upplägg	3
3. Deltidsutbildningens upplägg	3
4. Behörighetskrav.....	4
5. Arbetsplatsförlagda utbildningsmoment	4
6. Auskultation och praktik.....	5
7. Utbildningens lärandemål.....	5
Kunskap och förståelse.....	5
Färdighet och förmåga.....	6
Värderingsförmåga och förhållningssätt.....	7
8. Kursernas innehåll	8
8.1 Kurs 1. Barnets utveckling och lärande.....	8
Moment 1: Waldorfpedagogiska perspektiv på uppväxt och barndom	8
Moment 2: Rörelse, språk och tänkande.....	8
Moment 3: Barns lekutveckling.....	8
Moment 4: Sinnenas utveckling.....	8
8.2 Kurs 2. Omvårdnad, miljö och rytm	9
Moment 1: Hälsa och omvårdnad	9
Moment 2: Miljö, rum och rytm	9
Moment 3: Näring och matkultur på förskolan	9
8.3 Kurs 3. Pedagogiskt arbete i waldorfförskolan.....	9
Moment 1: Årsloppets gestaltning i förskolan	10
Moment 2: Lek och lärande	10
8.4 Kurs 4. Utbildningsvetenskap.....	10
Moment 1: Skolväsendets historia och waldorfpedagogikens idébakgrund	10
Moment 2: Metod och skrivande.....	11
8.5 Kurs 5. Specialpedagogik i förskolan.....	11
8.6 Kurs 6. Förskolans organisation.....	11
Moment 1: Kvalitetsarbete och dokumentation i förskolan.....	12
Moment 2: Gemenskapsbildning.....	12
8.7 Kurs 7. Forskning i och om förskolan.....	12
9. Examinationer	12
10. Kursutvärdering	13
11. Närvaro.....	13
12. Tröskelregel.....	13
13. Tillgodoräknanden	14

1. Allmän beskrivning

3 år heltid 100 % studietakt eller 5 år deltid 60 % studietakt

Programmet vänder sig till den som vill arbeta som förskollärare i waldorfförskolan. Diplom utfärdas efter genomgången utbildning som ger behörighet att arbeta som förskollärare i waldorfförskola. Utbildningen berättigar till Waldorfförskolläraryrkeslegitimation.

Utbildningen till waldorfförskollärare innebär att bli delaktig i förvaltning, fördjupning och förnyelse av en internationellt spridd och långvarig pedagogisk tradition. Waldorfförskolans pedagogiska tradition är en praktisk, filosofisk och andlig idétradition som står i kontinuerlig förvandling i förhållande till de människor, den tid och det samhälle den ska tjäna. Utbildningen till waldorfförskollärare innebär för studenten att sätta sig in i de idétraditioner och praktisk pedagogiska erfarenheter som waldorfpedagogiken idag förfogar över, samt att tillägna sig kunskaper, förmågor och förhållningssätt som möjliggör och uppmuntrar till utveckling, förnyelse och fördjupning av dessa.

Utbildningen ger studenten möjlighet att utveckla de kunskaper, förmågor och förhållningssätt som fordras i förskolläraryrket och det dagliga arbetet i waldorfförskolan. Det innebär god kunskap om pedagogens, miljöns och omgivningens förutsättningar och möjligheter att stödja utvecklingen av barnets lärande, socialiserings- och mognadsprocesser. Den antroposofiska människokunskapen, Rudolf Steiners kunskapsteori och den långvariga traditionen av waldorfpedagogiska erfarenheter är i detta avseende centrala och viktiga källor till kunskap och god praktik.

I utbildningen ingår även, utöver de riktade studierna i pedagogisk teori och praktiskt tillämpning, ett övande i olika hantverk och konstnärliga uttrycksätt. Det konstnärliga övandet i utbildningen tjänar flera syften; det ger studenten en konstnärlig erfarenhetsgrund för bearbetning och reflektion av de teoretiska studierna; det ger studenten möjlighet av uppöva förmågor till ett konstnärligt arbete i undervisningen; det konstnärliga övandet i sig ger studenten verktyg att uppmärksamma, integrera och uttrycka teoretiska, sociala och praktiska erfarenheter. Hantverkskunnandet ger kunskaper och erfarenheter om material, verktyg och bearbetningsmetoder som är betydelsefulla för den pedagogiska vardagen i förskolan. Ett konstnärligt övande bidrar även till att utveckla övandets princip och kreativa initiativförmåga i förskolan, vilket är grundläggande för waldorfpedagogikens syn på utveckling och lärande.

Utbildning: Grundutbildning till förskollärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 16-01-27
Version nr: 1
Gäller från: VT 2016
Reviderad: 16-02-24

Utbildningen står på två tematiska ben: Omsorgens betydelse i förskolebarnets vardag, och leken som kunskapsutvecklande, identitetsskapande och socialiserande verksamhet. Leken och omsorgen bildar ramverk till pedagogisk teoribildning samt utveckling av kunskaper, förmågor och pedagogiskt förhållningssätt i förskolan.

Utbildningen ger även kunskaper att förstå förskolans roll i samhället, förskolans olika styrdokument samt ekonomiska, sociala och politiska förutsättningar.

Utbildningen är indelad i sju kurser varav en kurs utgörs av en utbildningsvetenskaplig kärna. Samtliga delkurser innehåller hantverk, konstnärligt övande och konstnärligt gestaltande av olika kursteman. Till detta kommer praktik, auskultation och arbetsplatsförlagda utbildningsmoment samt ett självständigt fördjupningsarbete.

De utbildningsvetenskapliga kurserna innehåller en fördjupning av waldorfpedagogikens bakgrund och kunskapssyn i teori och praktik. Kursavsnitten syftar även till att placera waldorfpedagogiken i ett historiskt och utbildningsvetenskapligt sammanhang.

2. Heltidsutbildningens upplägg

Programmet är en 3-årig utbildning på heltid. Schemalagd undervisning kommer att ske i genomsnitt 3 dagar per vecka i WLH:s lokaler i Bromma. Under det avslutande året görs ett individuellt fördjupningsarbete under handledning.

Undervisningen bedrivs framför allt genom föreläsningar, seminarier, hantverk och konstnärligt övande. Den studerande genomför även självständiga litteraturstudier, skrivarbeten, uppgifter i hantverk, iakttagelseövningar och praktiska pedagogiska uppgifter i barngrupp. I utbildningen varvas teori med praktik i en förskola/barngrupp.

3. Deltidsutbildningens upplägg

Programmet är en femårig distansutbildning på 60% av heltid. Merparten av studentens arbete består av uppgifter och aktiviteter som utförs mellan schemalagda undervisningstillfällen. Schemalagd undervisning i WLH:s lokaler består av tre block på tre dagar vardera per termin samt två sommarveckor. Under det avslutande året görs ett individuellt fördjupningsarbete under

handledning. Arbetet redovisas skriftligt och muntligt under den sista terminen.

Undervisningen bedrivs framför allt genom föreläsningar, seminarier, hantverk och konstnärligt övande. Den studerande genomför även självständiga litteraturstudier, skrivarbeten, uppgifter i hantverk, iakttagelseövningar och praktiska pedagogiska uppgifter i barngrupp. Den studerande förväntas ha möjlighet att kontinuerligt relatera den egna läroprocessen till praktik i en förskola/barngrupp.

Det första läsåret ägnas i huvudsak åt kurs 1.

Det andra läsåret ägnas i huvudsak åt kurs 2.

Det tredje läsåret ägnas i huvudsak åt kurs 3.

Det fjärde läsåret ägnas i huvudsak åt kurs 3 och 5.

Det femte läsåret ägnas i huvudsak åt kurs 6 och 7.

Momenten inom kurs 4 är utplacerade över alla de läsår utbildningen sträcker sig över.

Då studierna till waldorfförskollärare på deltid förutsätter att den studerande arbetar inom pedagogisk verksamhet anordnas individuella lösningar för studenter som inte arbetar med förskolebarn.

Utbildningens kurser och moment innehåller löpande examinerande uppgifter. Programmets upplägg som distansutbildning bygger till stora delar på studentens eget arbete mellan kurstillfällena.

4. Behörighetskrav

Allmän behörighet till högskolestudier.

5. Arbetsplatsförlagda utbildningsmoment

De arbetsplatsförlagda utbildningsmomenten är en central del av förskollärarytbildningen då den studerande relaterar sina teoretiska kunskaper till förskolans vardag samt övar de förmågor som är viktiga i rollen som förskollärare. Den studerande får möjlighet att reflektera, kommunicera och utveckla sina pedagogiska kunskaper, förmågor och förhållningssätt. De arbetsplatsförlagda utbildningsmomenten förbereds och följs upp i de olika

delkurserna.

6. Auskultation och praktik

I utbildningen ingår obligatorisk auskultation och praktik. Betoningen är medvetet lagd vid auskultation eftersom studenterna genom sin vardag i förskolan oftast har praktisk undervisningserfarenhet.

Auskultationen ska göras hos utbildade waldorfförskollärare i en annan verksamhet än den egna.

7. Utbildningens lärandemål

Utbildningens generella lärandemål beskrivs nedan inom tre områden: Kunskap och förståelse; Färdigheter och förmågor; Värderingsförmåga och förhållningssätt.

Kunskap och förståelse

Under sin studietid ska studenten ha utvecklat:

- kunskaper om waldorfpedagogisk utvecklingspsykologi, kunskapssyn och metodik
- kunskaper om olika aspekter på omvårdnad och hur omvårdnaden praktiseras och gestaltar vardagen i förskolan
- kunskap om anknytningens betydelse för barns tidiga utveckling
- kunskaper om barns behov av utveckling och lärande
- kunskap om lekens betydelse för lärande, utveckling och socialisation i barndomen
- kunskap om den pedagogiska miljöns betydelse för trygghet och lärande
- kunskap om pedagogisk gestaltning av dags- och årsrytm på waldorfförskolan
- kunskap om barns kommunikation och språkutveckling
- kunskap om waldorfförskolans och waldorfskolans kursplan
- kunskap om olika material och hantverkstekniker

- kunskap om konstens möjligheter att synliggöra och levandegöra undervisningen
- kunskap om det pedagogiska arbetet med grundläggande läs-, skriv- och matematikinlärning i förskolan
- kunskap om vetenskapsteoretiska perspektiv på undervisning och uppfostran samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder
- kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt personlig utveckling och dess betydelse för yrkesutövningen
- kunskap om sociala relationer, konflikthantering och pedagogiskt ledarskap
- kunskap om skolväsendets historia, värdegrundsfrågor och barnets rättigheter samt för förskolan relevanta styrdokument

Färdighet och förmåga

Under sin studietid ska studenten ha utvecklat:

- förmåga att möta barnens behov av omsorg och att skapa förutsättningar för alla barn att lära och utvecklas
- förmåga till skapande gestaltning och praktiskt arbete i olika material och miljöer
- förmåga att ta tillvara barns erfarenheter och kunskaper för att stimulera varje barns lärande, utveckling och uttrycksförmåga
- förmåga att observera, dokumentera och bedöma barns lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål
- förmåga att självständigt och i grupp genomföra, utveckla och utvärdera waldorfförskolans pedagogiska verksamhet
- förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras pedagogiska erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet
- förmåga att kommunicera och förankra förskolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna

- förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av barn
- förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten
- förmåga att i utveckling av verksamheten använda perspektiv på hållbar utveckling och det livslånga lärandet
- kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten
- förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Under sin studietid ska studenten ha utvecklat:

- förmåga att uppmärksamma, handla och formulera sig kring andliga och själsliga aspekter på barndom, lärande, utveckling, människa och samhällsutveckling i kommunikation med medarbetare och vårdnadshavare
- förmåga att utveckla ett empatiskt och etiskt förhållningssätt till barn, medarbetare, och vårdnadshavare
- förmåga att formulera och uttrycka sin egen etik och värdegrund och samtidigt visa respekt för individ och värdegrund hos andra
- förmåga att i mötet med barn och vårdnadshavare relatera till genus- och jämställdhetsperspektiv, etik- och likvärdighetsperspektiv
- förmåga att göra pedagogiska bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna
- förmåga att genom självkännedom identifiera sitt behov av att utvecklas både som pedagog och som människa

8. Kursernas innehåll

Nedan presenteras kortfattat kursernas innehåll. För utförligare beskrivning hänvisas till respektive kursplan.

8.1 Kurs 1. Barnets utveckling och lärande

Kursen ger kunskap om barns utveckling och lärande under de första sju levnadsåren. Kursen syftar till att ge studenten kunskaper om olika faser i förskolebarnets motoriska, kognitiva, emotionella och sociala utveckling. Anknytningsteorin är i kursen central för kunskap och förståelse kring specifika uttryck för utveckling och förändring i olika skeenden och faser av denna utveckling. Olika historiska, kulturella, sociala och etiska perspektiv på den tidiga barndomen behandlas i kursen, främst utifrån waldorfpedagogikens perspektiv på individualitet, kroppslighet, språk och rörelse.

Kursen innehåller fyra moment som beskrivs nedan.

Moment 1: Waldorfpedagogiska perspektiv på uppväxt och barndom

Momentet introducerar ett waldorfpedagogiskt perspektiv på barndomen och ger kunskap om olika perspektiv på barn och barndom såväl historiskt som kulturellt och sociologiskt. Kursen syftar även till att ge kunskaper om barns olika uppväxtvillkor i världen.

Moment 2: Rörelse, språk och tänkande

Momentet ger kunskap om barnets rörelseutveckling och den sensomotoriska utvecklingen som grund för tal och tänkande. Momentet ger studenten kunskaper om och förmåga att iaktta, beskriva och reflektera över barns kognitiva och motoriska utveckling.

Moment 3: Barns lekutveckling

Momentet ger kunskap om barns utveckling genom leken, teorier och forskning om lekens förutsättningar, betydelsen av barnets egen initiativförmåga i lek och lekens betydelse för lärande och socialisation.

Moment 4: Sinnenas utveckling

Momentet ger kunskap om barnets tidiga utveckling med betoning på sinnenas samverkan samt motorikens och rumsuppfattningens utveckling och integrering.

8.2 Kurs 2. Omvårdnad, miljö och rytm

Kursen ger studenten kunskaper om omvårdnad, omsorg, miljö och rytm i den pedagogiska vardagen såsom förutsättningar för hälsa och utveckling i ett livslångt perspektiv samt små barns behov av fysisk och själslig omvårdnad i ett förskoleperspektiv. Kursen utvecklar dessutom förståelse för betydelsen av omvårdnad, miljö och näring som förutsättningar för utvecklingen av ett hållbart samhälle. Grundläggande sjukvård och kunskaper om åtgärder vid olyckor och sjukdomsfall behandlas även i kursen.

Moment 1: Hälsa och omvårdnad

Momentet fokuserar på de yngre barnens behov av omvårdnad. Momentet ger även kunskap om grunderna för barns hälsa, sjukdomar och allergier.

Moment 2: Miljö, rum och rytm

Momentet ger kunskap om gestaltningen av det pedagogiska rummet och dess betydelse för barns hälsa, välbefinnande och utveckling.

Moment 3: Näring och matkultur på förskolan

Momentet ger kunskap om näringens betydelse för barns utveckling och hälsa. Momentet utvecklar metodiskt-didaktiska förmågor för att arbeta med frågor kring hållbar utveckling och näring i förskolan samt kunskaper om hur goda vanor kring mat och näring kan skapas i förskolan.

8.3 Kurs 3. Pedagogiskt arbete i waldorfförskolan

Kursen ger kunskaper om barns läroprocesser inom olika områden samt lekens utveckling i olika åldrar som grund för lärandet. I kursen utvecklas också praktiska färdigheter för det metodiskt-didaktiska arbetet på waldorfförskolan.

Kursen ger kunskaper om hur årsloppets växlingar kan skapa en pedagogisk utgångspunkt som befrämjar igenkännande, delaktighet, trygghet och förtroende som inspiration i den pedagogiska verksamheten. Kursen ger kunskaper om lekens möjligheter till lärande i och om olika miljöer, ämnesområden samt social utveckling och lärande. Kursen ger studenten förtrogenhet med hantverk i olika material och bearbetningsmetoder. Studenten ges kunskaper om olika teorier kring lek och lekens roll för lärandet i barndomen samt utvecklar studentens förmågor till att stödja, iakttä och bedöma och dokumentera barns utveckling

och lärande genom leken.

Moment 1: Årsloppets gestaltning i förskolan

Momentet syftar till att utveckla studentens förmåga att gestalta pedagogiska miljöer och teman i waldorfförskolan efter årstidernas skiftande karaktär och pedagogiska möjligheter. Momentet ger studenten didaktiska verktyg såsom åldersadekvata lekar, sånger, sagor och berättelser.

Momentet ger kunskap och förståelse för pedagogiska förhållningssätt relaterat till olika åldrar och utvecklingsfaser samt för betydelsen av förebild och efterhärming som grundläggande lärandeprincip för de yngre barnen.

Moment 2: Lek och lärande

Momentet ger kunskap om barns läroprocesser. Momentet behandlar barns tidiga lärande inom matematik, naturkunskap och teknik samt språk, skriv- och läsinlärning. Olika konstnärliga didaktiska arbetssätt samt kunskap om olika material och hantverkstekniker ingår i momentet. Kunskaper om den dagliga verksamheten på förskolan ur lärande-, individualiserings-, jämställdhets- och genusperspektiv behandlas i momentet.

Momentet ger kunskap och färdighet för det metodiskt-didaktiska arbetet på förskolan med årets rytmer som inspiration och stöd i den pedagogiska verksamheten.

8.4 Kurs 4. Utbildningsvetenskap

Kursen syftar till att placera waldorfpedagogiken i ett historiskt och nutida utbildningsvetenskapligt sammanhang genom att fördjupa dess idébakgrund, lärandeteori och didaktik. Kursen innehåller en fördjupning av andliga, själsliga och kroppsliga perspektiv på människan som är centrala i waldorfpedagogiken samt hur dessa kommer till uttryck i teori och praktik. Kursen ger en orientering i olika pedagogiska teoribildningar samt en introduktion i vetenskapsteori och forskningsmetodik.

Moment 1: Skolväsendets historia och waldorfpedagogikens idébakgrund

Momentet ger kunskap om skolväsendets historia, organisation och värdegrund innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna. En förståelse av waldorfpedagogikens historiska bakgrund i förhållande till andra pedagogiska inriktningar och waldorfpedagogikens

kunskaps- och lärandeteoretiska grund. Momentet innehåller en genomgång och en granskning av förskolans styrdokument och vilken roll de spelar för förskolans vardag och verksamhet. Momentet syftar till ökad förståelse för hur läroplanen styr verksamheten i förskolan.

Moment 2: Metod och skrivande

Momentet syftar till att ge studenterna kunskaper och förmågor till ett vetenskapligt grundat reflekterande och skrivande. Kunskaper om referenssystem, regler och normer för akademiskt skrivande ingår. Momentet ger även kunskap om olika vetenskapliga inriktningar, olika empiriska metoder och validitetsaspekter som syftar till att utveckla studentens förmåga att använda dessa i eget examensarbete.

8.5 Kurs 5. Specialpedagogik i förskolan

Kursen syftar till att utveckla kunskaper om specialpedagogik samt läkepedagogik och olika medicinska perspektiv på barns utveckling och lärande. Förmåga att göra observation, dokumentation, analys av barns lärande och utveckling samt pedagogiska situationer övas. Kursen syftar till att utveckla kunskaper i att identifiera och integrera särskilda stödbehov och specialpedagogiska insatser. Vidare syftar kursen till att utveckla förmåga att upprätta och arbeta utifrån handlingsplaner med formulerade mål. Kursen ger kunskap om bakgrunden till sekretess och anmälningsplikt, och nu gällande bestämmelser.

Kursen syftar till att ge studenten kunskaper och förståelse om den primära och sekundära anknytningen hos barnet och faserna i omsorgen utanför hemmet.

8.6 Kurs 6. Förskolans organisation

Kursen ger kunskap om förskolans organisation och ledning, olika former för samarbete och samverkan mellan medarbetare och föräldrar. Studenten ges kunskaper om kvalitetsarbete och styrdokument inom förskolan. Kursen tar även upp tregreningsperspektivet på samarbete, organisationsutveckling och ledarskap. Kursen vill uppmärksamma betydelsen av process och procedur inom en verksamhet samt utveckla förmåga att arbeta för att skapa transparens och organisationsstrukturer som stöd för delaktighet och inflytande.

Moment 1: Kvalitetsarbete och dokumentation i förskolan

Momentet syftar till att studenten ges kunskaper om hur ett systematiskt kvalitetsarbete med dokumentation fungerar som stöd för förskolan som helhet, den enskilda pedagogens arbete samt för att synliggöra de enskilda barnens utveckling.

Moment 2: Gemenskapsbildning

Inom momentet utvecklas kunskaper om kommunikation, ledarskap, grupprocesser och konflikthantering i ett kollegialt arbete på förskolan liksom även i samverkan med föräldrar. Förmågan till samarbete övas i grupparbeten och seminarier.

Inom momentet ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur förskolan skapar samarbete och goda relationer mellan förskolan och hemmet.

Momentet syftar även till att fördjupa den yrkesmässiga och personliga utvecklingen genom exempelvis reflektion, meditation, konstnärlig övning och egenvård i arbetsmiljön. Genom att ställa perspektiv på människans utveckling mot en fördjupad förståelse för den egna biografien ges förutsättningar att knyta samman individ och grupp.

8.7 Kurs 7. Forskning i och om förskolan

I utbildningen ingår ett större enskilt fördjupningsarbete med valfritt ämne inom pedagogik. Syftet är att studenten, genom att fördjupa sig i en pedagogisk frågeställning, ska öva sig i att söka litteratur, läsa vetenskapliga texter och öva sig i att formulera egna frågeställningar. Arbetet kan även inriktas på ett mer praktiskt övande eller konstnärligt gestaltande där den egna arbetsprocessen dokumenteras och relateras till en teoretisk förståelse. Arbetet presenteras både skriftligt och muntligt.

9. Examinationer

Varje kursmoment har en eller flera examinerande uppgifter anpassade till kursens innehåll, kursavsnittets syfte och upplägg. Skriftliga inlämningsuppgifter liksom hantverk och konstnärligt gestaltande, gruppredovisningar och muntliga framställningar är exempel på examinationsformer.

10. Kursutvärdering

Utbildningen utvärderas kontinuerligt genom hela programmet. Efter genomfört delmoment och hel kurs genomförs en utvärdering som syftar till att klargöra på vilket sätt studenten upplever att syftet och kursens målsättning har varit möjliga att uppnå genom undervisningen. Utvärderingen används till revision och vidareutveckling av kursen och utbildningsprogrammet.

11. Närvaro

Vid frånvaro ges kompensationsuppgifter. Det är krav på 80 % närvaro. Vid frånvaro som överskrider 20 % kan studenten behöva gå om delmoment.

12. Tröskelregel

Med tröskelregel menas den regel som gäller för att uppflyttning skall bli aktuell, dvs vad i den pågående utbildningen som behöver vara uppfyllt för att kunna gå vidare. WLH:s tröskelregel definieras på följande vis:

För uppflyttning från ett läsår till nästa är endast rester från den senaste terminen tillåtna.

Innan varje läsårs slut gör gruppansvarig en avstämning av studentens resultat, och meddelar studenten dessa. Eventuella rester från höstterminen måste alltså slutföras innan läsårets slut för att studenten skall kunna bli uppflyttad till nästkommande läsår. Under det nästkommande läsåret måste även eventuella rester från vårterminen innan genomförs.

Gruppansvarig har ansvar för att sammanställa studentens resultat och att i dialog med studenten avtala formerna för restexaminationer. Vid särskilda skäl kan undantag från regeln komma att göras, studenten ansvarar då för att informera gruppansvarig för de skäl som åberopas, och gruppansvarig gör en bedömning av dessa. I ett andra led kan gruppansvarig be övriga institutionskollegiemedlemmar om hjälp med en sådan bedömning.

Utbildning: Grundutbildning till förskollärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 16-01-27
Version nr: 1
Gäller från: VT 2016
Reviderad: 16-02-24

13. Tillgodoräknanden

Studenter som har dokumenterade tidigare studier i waldorfpedagogik, olika undervisningsämnen eller statlig förskollärarexamen kan tillgodoräkna dessa i programmet. En individuell studieplan upprättas i samband med antagning till programmet.